

НАРЕДБА № 3 от 15.04.2003 г. за системата за оценяване (Загл. - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.)

Обн. - ДВ, бр. 37 от 22.04.2003 г.; в сила от 22.04.2003 г.; попр., бр. 48 от 23.05.2003 г.; изм., бр. 46 от 28.05.2004 г.; в сила от 28.05.2004 г.; доп., бр. 65 от 09.08.2005 г.; в сила от учебната 2005 - 2006 г.; изм. и доп., бр. 70 от 08.08.2008 г.; изм. и доп., бр. 11 от 10.02.2009 г.; изм. и доп., бр. 73 от 11.09.2009 г., в сила от 15.09.2009 г.; изм., бр. 70 от 09.09.2011 г.;

Издадена от министъра на образованието и науката

**Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ**

Чл. 1. (1) С тази наредба се определя държавното образователно изискване за системата за оценяване по чл. 16, т. 5 от Закона за народната просвета (ЗНП).

(2) С държавното образователно изискване по ал. 1 се определя организацията на оценяването в училищното обучение.

(3) С държавното образователно изискване по ал. 1 се определя и организацията на изпитите за придобиване на професионална квалификация в центровете за професионално обучение.

Чл. 2. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Оценяването е процес за установяване на постигнатите резултати и поставяне на оценка.

(2) Установяването на постигнатите резултати и поставянето на оценка се извършва от оценяващия.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Установяването на постигнатите резултати и поставянето на оценка е индивидуално за всеки оценяван.

Чл. 3. Оценяване се извършва:

1. в процеса на училищното обучение;
2. при завършване на средно образование;
3. при завършване на професионално образование;
4. при завършване на професионално обучение.

Чл. 4. (Доп. - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) (1) Оценяването е вътрешно и външно.

(2) При вътрешното оценяване оценяващ е учителят.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) При външното оценяване оценяващи може да са:

1. училищна комисия, определена от директора на училището;
2. длъжностни лица или комисии, определени от министъра на образованието, младежта и науката, от началника на регионалния инспекторат по образованието или от директорите на обслужващите системата на народната просвета звена за контрол и оценяване.

(4) (Нова - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) В края на етап или степен на образование външното оценяване се провежда като национално.

(5) (Нова - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Националното външно оценяване се провежда по утвърдени от министъра на образованието, младежта и науката изпитни материали и обхваща учениците от цялата страна в съответния клас, етап или степен на образованието.

(6) (Нова - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) За провеждане на национално външно оценяване министърът утвърждава:

1. преди началото на учебната година график за провеждането му;

2. до края на първия учебен срок изискванията за провеждането на националното външно оценяване.

Чл. 5. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.)

(1) Оценяването се извършва чрез:

1. текущи изпитвания;
2. изпити;
3. изпитвания за установяване усвояването на учебното съдържание по учебен предмет за определен клас;
4. изпитвания за установяване постигането на държавните образователни изисквания за учебното съдържание по учебен предмет за завършен етап от степента на образование или на държавните образователни изисквания за придобиване на квалификация по професии за един или повече класове.

(2) Текущите изпитвания са устни, писмени и практически.

(3) Изпитите са:

1. приравнителни;
2. за определяне на срочна или на годишна оценка по учебен предмет;
3. за промяна на оценката;
4. държавни зрелостни изпити за придобиване на средно образование;
5. изпити за придобиване на професионална квалификация при завършване на професионално образование или на професионално обучение.

Чл. 6. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Според организацията текущите изпитвания и изпитите са:

1. индивидуални - за отделен оценяван;
2. групови - за част от учениците от една паралелка или за ученици от една или повече паралелки.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.)

Чл. 7. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; изм. и доп, бр. 11 от 2009 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 11 от 2009 г.) Въз основа на установените резултати от текущите изпитвания и изпитите се поставя оценка с качествен и количествен показател, а за учениците от I клас - само с качествен показател.

(2) Оценките, които може да се поставят, са отличен 6, много добър 5, добър 4, среден 3, слаб 2.

(3) В предвидените в тази наредба случаи количественият показател може да не се определя като цяло число, при което качественият показател се определя, както следва:

а) за количествен показател от 2,00 до 2,99 се определя качествен показател слаб;

б) за количествен показател от 3,00 до 3,49 се определя качествен показател среден;

в) за количествен показател от 3,50 до 4,49 се определя качествен показател добър;

г) за количествен показател от 4,50 до 5,49 се определя качествен показател много добър;

д) за количествен показател от 5,50 до 6,00 се определя качествен показател отличен.

(4) При оценяването може да се поставят и други оценки, които се приравняват към оценките по ал. 2 или 3.

(5) Поставените оценки при изпитванията по чл. 5, ал. 1, т. 3 и 4 може и да не се приравняват към оценките по ал. 2 или 3.

(6) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2009 г.) Въз основа на установените резултати от текущите изпитвания и изпитите на учениците със специални образователни потребности, които се обучават по индивидуални образователни програми, но не постигат държавното образователно изискване за учебното съдържание, се поставят оценки с качествен и количествен показател за усвоените знания и компетентности съгласно индивидуалните им образователни програми.

(7) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2009 г.) Учениците със специални образователни потребности, които се обучават по индивидуални образователни програми и постигат държавното образователно изискване за учебното съдържание в процеса на училищното обучение, се оценяват с оценките по ал. 2 и 3.

(8) (Нова - ДВ, бр. 11 от 2009 г.) При завършването на клас, етап или степен на образование по индивидуални образователни програми учениците със специални образователни потребности, които не са постигнали държавното образователно изискване за учебното съдържание, получават оценки само с качествен показател.

Глава втора
ОРГАНИЗАЦИЯ НА ОЦЕНЯВАНЕТО В ПРОЦЕСА НА УЧИЛИЩНОТО
ОБУЧЕНИЕ
Раздел I

Общи положения

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) (1) Оценяването в процеса на училищното обучение има за цел установяване на постигнатите резултати от учениците по учебен предмет по време на учебната година и поставяне на текущи, срочни и годишни оценки по задължителна, задължителноизбираема и свободноизбираема подготовка.

(2) При завършване на основно и средно образование се поставят и окончателни оценки по учебните предмети.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) В триседмичен срок от началото на учебната година се установява и оценява входното равнище на учениците.

(4) (Изм., изцяло - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Поставената оценка по ал. 3 е част от минималния задължителен брой текущи оценки за първия учебен срок.

Чл. 9. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) В процеса на училищното обучение се извършва вътрешно и външно оценяване.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Вътрешното оценяване се извършва чрез текущи изпитвания.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Външното оценяване се извършва чрез текущи изпитвания, изпити и изпитвания.

Чл. 10. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) (1) Задачите, другите материали и критериите за оценяване се подготвят от оценяващия.

(2) Подготвените задачи, материали и критерии за оценяване по ал. 1 за изпитите по чл. 5, ал. 3, т. 1 - 3 се утвърждават от директора на училището.

(3) Подготвените задачи, материали и критерии за оценяване по ал. 1 за изпитванията по чл. 5, ал. 1, т. 3 и 4 се утвърждават:

1. от министъра на образованието, младежта и науката - когато оценяването се извършва от длъжностни лица или комисии, определени от

министъра на образованието, младежта и науката или от обслужващи системата на народната просвета звена за контрол и оценяване;

2. от началника на регионалния инспекторат по образованието - когато оценяването се извършва от длъжностни лица или комисии от РИО.

Раздел II

Текущи изпитвания

(Загл. изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005/2006 г.)

Чл. 11. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Текущите изпитвания при условията на вътрешно оценяване се осъществяват системно през първия и втория учебен срок.

(2) По време на учебния срок учителят осигурява ритмичност при оценяването на всеки ученик.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.)

Чл. 11а. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; доп., бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) (1) Минималният задължителен брой текущи оценки за всеки учебен срок е:

1. за учебен предмет, който по учебен план се изучава с четири и повече учебни часове седмично - две оценки от устни изпитвания и три оценки от писмени и/или практически изпитвания;

2. за учебен предмет, който по учебен план се изучава с три учебни часа седмично - две оценки от устни изпитвания и две оценки от писмени и/или практически изпитвания;

3. (доп. - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) за учебен предмет, който по учебен план се изучава с два учебни часа седмично - две оценки от устни изпитвания и една оценка от писмено или практическо изпитване, с изключение на производствена практика;

4. за учебен предмет, който по учебен план се изучава с един учебен час седмично - една оценка от устно изпитване и една оценка от писмено или практическо изпитване;

5. по учебния предмет "Физическо възпитание и спорт" и по учебна практика - три оценки от практически изпитвания.

(2) Минималният задължителен брой текущи оценки за всеки учебен срок за ученици с нарушена моторика на горните крайници вследствие на детска церебрална парализа, физически увреждания и/или малформации е:

1. за учебен предмет, който по учебен план се изучава с три и повече учебни часове седмично - четири оценки от устни изпитвания;

2. за учебен предмет, който по учебен план се изучава с два учебни часа седмично - три оценки от устни изпитвания.

Чл. 12. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Устните изпитвания могат да се организират като индивидуални текущи изпитвания или като групови текущи изпитвания.

(2) При индивидуалните устни изпитвания ученикът дава устни решения и отговори на индивидуално поставени въпроси или задачи.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) При груповите устни изпитвания всеки ученик дава устни решения и отговори на групово поставени задачи.

(4) Устните изпитвания на ученици с увреден слух могат да се извършват и с помощта на учител, който владее жестомимична реч.

(5) При устните изпитвания оценяващият е длъжен да мотивира устно оценката си пред ученика.

Чл. 13. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Писмените изпитвания могат да се организират като индивидуални или като групови текущи изпитвания.

(2) При индивидуалните писмени изпитвания ученикът дава писмени решения и отговори на индивидуално поставени въпроси или задачи. Индивидуалните писмени изпитвания се извършват за не повече от един учебен час.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) При груповите писмени изпитвания всеки ученик дава писмени решения и отговори на групово поставени задачи.

(4) Писмените изпитвания на ученици с нарушено зрение, които са обучавани на брайлов шрифт, се осъществяват с материали и технически средства, адаптирани на брайлов шрифт, а на слабовиждащи ученици - с материали с уголемен шрифт.

(5) Писмените изпитвания на ученици с увреден слух могат да се извършват и с помощта на учител, който владее жестомимична реч.

(6) При писмените изпитвания оценяващият е длъжен да мотивира устно или писмено оценката си пред ученика.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Писмени изпитвания не се извършват за ученици с нарушена моторика на горните крайници вследствие на детска церебрална парализа, физически увреждания и/или малформации.

Чл. 14. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Контролната работа е групово писмено изпитване, при което се оценяват постигнатите резултати от учениците след приключване на обучението по завършена част от учебното съдържание по учебния предмет.

(2) Контролната работа се провежда за не повече от един учебен час.

(3) Времето за провеждане на контролната работа на ученици с нарушено зрение, с увреден слух, с умствена изостаналост, с множество увреждания, с детска церебрална парализа, с физически увреждания и/или малформации, на които не е засегната моториката на горните крайници, може да бъде удължено по преценка на оценяващия учител.

Чл. 15. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Класната работа е групово писмено изпитване, при което се оценяват постигнатите резултати от учениците по учебния предмет в края на учебния срок.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Класна работа се провежда по:

1. български език и литература и по математика - в прогимназиалния етап;

2. чужди езици - в VIII клас за паралелките с интензивно изучаване на чужд език;

3. български език и литература, по чужди езици и по математика - в гимназиалния етап.

(3) Класни работи не се провеждат за учениците в началния етап от основната степен на образование.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Класната работа се провежда за един учебен час. Класната работа по български език и литература, по чужд език и по математика - профилирана подготовка, се провежда в два слети учебни часа.

(5) Времето за провеждане на класната работа на ученици с нарушено зрение, с увреден слух, с умствена изостаналост, с множество увреждания, с

детска церебрална парализа, с физически увреждания и/или малформации, на които не е засегната моториката на горните крайници, може да бъде удължено по преценка на оценяващия учител.

(6) Класна работа по чужди езици може да не се провежда за ученици с увреден слух по преценка на оценяващия учител.

Чл. 16. (1) Контролните и класните работи се коригират и рецензират от оценяващия и се връщат на учениците за подпис от родителя.

(2) Оценяващият анализира и обобщава резултатите от контролните и класните работи, като уведомява учениците за направените изводи.

Чл. 17. (Изм. - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) (1) Контролните и класните работи се провеждат по график при спазване на следните изисквания:

1. за една и съща паралелка може да се провежда не повече от една класна или една контролна работа в един учебен ден;

2. за една и съща паралелка в една учебна седмица не могат да се провеждат повече от две класни работи;

3. не се провеждат класни работи в последната седмица от учебния срок.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; изм., бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Графикът по предходната алинея се изготвя по предложение на учителите по съответния учебен предмет, утвърждава се от директора на училището до две седмици след началото на всеки учебен срок и се поставя на общодостъпно място в училището.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; изм., бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) За графика по ал. 1 учителите по съответния учебен предмет информират учениците, а класните ръководители - родителите.

Чл. 18. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) (1) С практическите изпитвания се оценяват постигнатите практически умения на учениците.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Практическите изпитвания могат да се организират като индивидуални или като групови текущи изпитвания.

(3) При индивидуалните практически изпитвания ученикът изпълнява практически дейности, определени в индивидуално поставено практическо задание.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) При груповите практически изпитвания всеки ученик изпълнява индивидуално или в екип практически дейности, определени в групово поставено практическо задание.

(5) (Доп. - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) За извършване на практическите изпитвания по учебна или производствена практика се разработват индивидуални и/или групови практически задания и се осигуряват работни места за всеки ученик и съответната техническа и технологична документация, техника, инструменти, уреди и материали, гарантиращи изпълнението на практическото задание и безопасната работа на учениците.

(6) (Нова - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) В индивидуалните и/или в груповите практически задания се формулират критерии за оценяване в съответствие с утвърдените такива в националните изпитни програми за придобиване степен на професионална квалификация.

(7) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Времето за изпълнение на практическото задание се определя от оценяващия в рамките на учебните часове.

(8) (Предишна ал. 7 - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) При практическите изпитвания оценяващият е длъжен да анализира изпълнението на практическото задание и устно да мотивира оценката си пред ученика.

(9) (Предишна ал. 8 - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Практическите изпитвания на ученици с нарушено зрение се извършват при условията на чл. 13, ал. 4.

(10) (Предишна ал. 9 - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Практическите изпитвания на ученици с увреден слух се извършват при условията на чл. 13, ал. 5.

(11) (Предишна ал. 10 - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Времето за практическите изпитвания на ученици с нарушено зрение, с увреден слух, с умствена изостаналост, с множество увреждания, с детска церебрална парализа, с физически увреждания и/или малформации може да бъде удължено по преценка на оценяващия учител.

(12) (Нова - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Резултатите от професионалната подготовка в модулните учебни планове за професионално образование се оценяват при спазване на изискванията, предвидени в модулните учебни програми.

Чл. 19. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; изм. и доп., бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) (1) (Предишен текст на чл. 19 - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) След установяване на постигнатите резултати при текущите изпитвания на учениците се поставят текущи оценки.

(2) (Нова - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Като текуща оценка се вписва и оценката от проведено външно оценяване, извършено чрез изпитвания по чл. 5, ал. 1, т. 3.

Раздел III (В сила от учебната 2003/2004 г.).

Срочни, годишни и окончателни оценки

(Загл. изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005/2006 г.)

Чл. 20. (В сила от учебната 2003/2004 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Срочната оценка се оформя от учителя, като се отчитат знанията и уменията на ученика върху учебното съдържание по съответния учебен предмет, изучавано през учебния срок, и при вземане предвид на текущите оценки.

(2) Срочна оценка се формира само за учебните предмети, които по учебен план се изучават с повече от един учебен час седмично.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) По учебните предмети, изучавани в I - IV клас, и по производствена практика не се формира срочна оценка.

(4) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Не се оформя срочна оценка по учебния предмет "Физическо възпитание и спорт" за ученици, освободени по здравословни причини от изучаването му, за време, което не позволява поставяне на минималния задължителен брой текущи оценки по чл. 11а, ал. 1, т. 5.

(5) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Срочната оценка се оформя не по-рано от една учебна седмица преди приключване на съответния учебен срок.

Чл. 21. (Отм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.)

Чл. 22. (В сила от учебната 2003/2004 г.; изм. и доп., бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Годишната оценка се оформя от учителя по съответния учебен предмет, като се отчитат знанията и уменията на ученика върху учебното съдържание, изучавано през учебната година, и при вземане предвид на срочните оценки.

(2) За учебен предмет, който по учебен план се изучава с един учебен час седмично и през двата учебни срока, както и по производствена практика, се формира само годишна оценка при вземане предвид на текущите оценки.

(3) (Нова - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) За учебен предмет, който по учебен план се изучава само в един учебен срок с един учебен час седмично, се формира само годишна оценка при вземане предвид на текущите оценки.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) За учебен предмет, който по учебен план се изучава с един учебен час седмично в един от двата учебни срока, годишната оценка се формира при вземане предвид на текущите оценки от единия учебен срок и срочната оценка от другия учебен срок.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; предишна ал. 4 - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) За резултатите от обучението по всички учебни предмети, изучавани в I клас, се формира обща годишна оценка само с качествен показател.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; предишна ал. 5 - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Годишните оценки по учебните предмети, изучавани във II - IV клас, се оформят от учителя, като се отчитат знанията и уменията на учениците върху учебното съдържание, изучавано през учебната година, при вземане предвид на текущите оценки.

(7) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; предишна ал. 6 - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Не се оформя годишна оценка по учебния предмет "Физическо възпитание и спорт" за ученици, освободени по здравословни причини от изучаването му през двата учебни срока.

(8) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; предишна ал. 7 - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Годишната оценка по учебния предмет "Физическо възпитание и спорт" за ученици, освободени по здравословни причини от изучаването му през един учебен срок, е срочната оценка за учебния срок, през който учебният предмет е изучаван.

(9) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; предишна ал. 8 - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Годишната оценка на ученик, обучавал се в чужда държава, в която не се оформят срочни оценки, се формира въз основа на текущите оценки по съответния учебен предмет, признати при условията и по реда на § 5 от допълнителните разпоредби на Закона за народната просвета, и/или на оценките по съответния учебен предмет, получени в приемащото училище.

Чл. 23. (В сила от учебната 2003/2004 г.) (1) Учителят лично вписва поставените от него оценки в съответната задължителна училищна документация.

(2) Сроковете за вписване на оценките в документацията по ал. 1 са:

1. (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) в деня на изпитването - за текущите оценки от устните и от практическите изпитвания;

2. до две седмици след провеждане на изпитването - за текущите оценки от писмените изпитвания;

3. (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) в деня на оформянето им - за срочните и за годишните оценки.

Чл. 24. (В сила от учебната 2003/2004 г.; изм. - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) (1) Окончателните оценки при завършване на основно образование са годишните оценки по учебните предмети, изучавани в VIII клас съгласно училищния учебен план.

(2) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; изм., бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) В случаите по чл. 22, ал. 7 при завършване на основно образование не се поставя окончателна оценка по учебния предмет "Физическо възпитание и спорт".

(3) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005/2006 г.) Окончателните оценки при завършване на средно образование се формират с точност до 0,01 като средноаритметични от годишните оценки по учебните предмети, изучавани в гимназиалния етап от задължителната подготовка, от задължителноизбираемата подготовка и от свободноизбираемата подготовка.

(4) (Предишна ал. 3 - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005/2006 г.) Окончателните оценки при завършване на средно образование по учебните предмети, които се изучават само в един клас от гимназиалния етап, са годишните оценки за съответния клас.

(5) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; изм., бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Не се формира окончателна оценка по учебния предмет "Физическо възпитание и спорт" в случаите по чл. 22, ал. 7, когато не е формирана годишна оценка за нито един от класовете на гимназиалния етап.

(6) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; изм., бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) В случаите по чл. 22, ал. 7, когато не е формирана годишна оценка за един или повече класове на гимназиалния етап, окончателната оценка по учебния предмет "Физическо възпитание и спорт":

1. е годишната оценка по учебния предмет - когато предметът е изучаван само в един от класовете на етапа;

2. се формира с точност до 0,01 като средноаритметична от оформените годишни оценки по учебния предмет.

Раздел IV

Изпити в процеса на обучението

Чл. 25. (1) Изпитите в процеса на обучение са:

1. приравнителни;

2. за промяна на оценката;

3. (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) за определяне на срочна оценка по учебен предмет;

4. (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) за определяне на годишна оценка по учебен предмет.

(2) Изпитите по ал. 1 са успешно положени, когато оценката е не по-малко от среден 3.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.)

Чл. 26. (1) Приравнителни изпити се провеждат:

1. при преместване на ученика в паралелка на същото или в друго училище, когато съществува различие между съответните училищни учебни планове;

2. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) за ученик, прекъснал обучението си, който желае да го продължи, ако действащият учебен план е различен от учебния план, по който ученикът е започнал обучението си.

(2) (Отм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.)

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Учениците от I до VIII клас не полагат приравнителни изпити освен в случаите, предвидени в наредбата по § 5 от допълнителните разпоредби на Закона за народната просвета.

Чл. 27. (1) Изпитите за промяна на оценка по учебен предмет са:

1. поправителни изпити;

2. (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) изпити за промяна на годишна оценка - само за VIII клас и за класовете от гимназиалния етап;

3. (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) изпити за промяна на окончателна оценка - само за гимназиалния етап.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Учениците имат право еднократно да се явят на изпити за промяна на годишна оценка и/или за промяна на окончателна оценка, като общият брой на изпитите за промяна на годишна оценка и за промяна на окончателна оценка не може да е повече от три.

(3) За промяната на оценка по учебен предмет, който се изучава само в един клас от гимназиалния етап, се допуска само полагане на изпита по ал. 1, т. 2.

Чл. 28. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.; изм. и доп., бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.; изм., бр. 70 от 2011 г.) (1) Поправителни изпити се полагат от ученици, когато годишната им оценка по някой от учебните предмети от задължителната или задължителноизбираемата подготовка е слаб 2.

(2) (Нова - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Поправителни изпити не се полагат от учениците в I-IV клас. Когато годишната оценка по някои от учебните предмети е "слаб2" се организира допълнително обучение в извънучебно време преди началото на следващата учебна година.

(3) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; предишна ал. 2 - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Поправителните изпити по ал. 1 се полагат върху учебното съдържание за съответния клас и за съответния вид подготовка.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; предишна ал. 3 - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Поправителните изпити се организират в редовни и в допълнителни сесии.

(5) (Попр. - ДВ, бр. 48 от 2003 г., изм., бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; предишна ал. 4 - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Редовните поправителни сесии са две и се провеждат до две седмици след приключване на учебните занятия и до две седмици преди началото на учебната година по ред, определен със заповед на директора на училището.

(6) (Нова - ДВ, бр. 70 от 2008 г.; предишна ал. 5 - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.; изм., бр. 70 от 2011 г.) Редовните поправителни сесии за учениците от последния клас на прогимназиалния етап и от

последния клас на гимназиалния етап са две и се провеждат до две седмици след приключване на учебните занятия и до един месец преди началото на учебната година по ред, определен със заповед на директора на училището.

(7) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; предишна ал. 5, изм., бр. 70 от 2008 г.; предишна ал. 6, изм. - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Учениците, които по здравословни причини, удостоверени с медицински документ, не са се явили на поправителни изпити в сесиите по ал. 5, могат да се явят на допълнителна поправителна сесия по ред, определен със заповед на директора на училището, но не по-късно от 10 октомври.

(8) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; предишна ал. 6, изм., бр. 70 от 2008 г.; предишна ал. 7, изм. - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Учениците от последния гимназиален клас, които имат оценка слаб 2 по учебни предмети от задължителната или задължителноизбираемата подготовка на редовните и/или на допълнителната поправителна сесия или не са се явили на поправителни изпити, могат да се явяват на поправителните изпити в януарска поправителна сесия и в сесиите по ал. 5.

Чл. 29. (Изм. - ДВ, бр. 70 от 2008 г.; изм., бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Изпитите за промяна на годишна оценка се провеждат след приключване на учебните занятия съответно за VIII клас или за XII клас, а изпитите за промяна на окончателна оценка се провеждат след приключване на учебните занятия за XII клас.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Изпитът за промяна на годишна оценка се полага върху учебното съдържание за съответния клас и за съответния вид подготовка.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Изпитът за промяна на окончателна оценка за гимназиалния етап се полага върху учебното съдържание, изучавано в класовете от етапа.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Изпитите по ал. 1 се полагат по ред, определен със заповед на директора на училището.

(5) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; изм., бр. 70 от 2008 г.; изм., бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Получената оценка на изпит за промяна на годишна или окончателна оценка по ал. 1 е крайна. Когато получената оценка е слаб 2, ученикът се явява на поправителен изпит по реда на чл. 28, ал. 4 - 8.

Чл. 29а. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; доп., бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) (1) Изпити за определяне на срочна оценка се полагат от:

1. ученици, обучавани в дневна и във вечерна форма, чиито отсъствия от учебни занятия не позволяват формиране на срочна оценка по съответния учебен предмет;

2. ученици, обучавани в индивидуална форма.

(2) Изпитите за определяне на срочна оценка се полагат върху учебното съдържание по съответния учебен предмет, изучавано през учебния срок.

(3) (Нова. - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Не се полагат изпити за определяне на срочна оценка за учениците от началния етап на основно образование, обучавани в индивидуална или в самостоятелна форма на обучение.

Чл. 29б. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.; доп., бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Изпити за определяне на годишна оценка се полагат от учениците, обучавани в индивидуална, задочна, самостоятелна, кореспондентска или дистанционна форма.

(2) Изпитите за определяне на годишна оценка се полагат върху учебното съдържание по съответния учебен предмет, изучавано през учебната година.

Чл. 29в. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) (1) Изпитите по чл. 25, ал. 1 се провеждат от:

1. училищна комисия по организиране на изпита;
2. училищна комисия по оценяването.

(2) В състава на комисията по ал. 1, т. 1 не може да се включват лица, притежаващи учителска правоспособност и квалификация по учебния предмет, по който се провежда изпитът.

(3) В състава на комисията по ал. 1, т. 2 се включват лица, които заемат длъжността "учител" в същото или в друго училище по учебния предмет, по който се провежда изпитът.

(4) Комисиите по ал. 1, т. 2 се състоят най-малко от двама членове, единият от които е председател.

Чл. 29г. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) (1) За провеждане на изпитите по чл. 25, ал. 1 директорът на училището издава заповед за определяне на комисиите по чл. 29а, ал. 1.

(2) В заповедта по ал. 1 се определят за всеки изпит датата на провеждане, началният час, съставът на всяка комисия, срокът за изготвяне на изпитните материали, времето и мястото за проверка на изпитните работи, срокът и мястото за оповестяване на резултатите от изпита.

(3) Съобщение за датата, мястото и началния час на изпита, както и за срока и мястото за оповестяване на резултатите се поставя на общодостъпно място в училището най-късно три дни преди датата за провеждане на изпита.

Чл. 29д. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) (1) Изпитите по чл. 25, ал. 1, с изключение на изпитите за промяна на окончателна оценка, се провеждат като практически изпитвания по учебните предмети:

1. физическо възпитание и спорт;
2. музика - за II - IV клас;
3. изобразително изкуство - за II - IV клас;
4. домашен бит и техника - II - IV клас;
5. учебна, лабораторна и по производствена практика - за професионалната подготовка;
6. техническо чертане и други учебни предмети от професионалната подготовка, по които текущите изпитвания са практически.

(2) Изпитите по чл. 25, ал. 1, с изключение на изпитите за промяна на окончателна оценка, се провеждат в две части - писмена и устна, по учебните предмети:

1. български език и литература - за II - IV клас;
2. чужди езици.

(3) Изпитите по чл. 25, ал. 1, с изключение на изпитите за промяна на окончателна оценка, се провеждат в две части - писмена и практическа, по учебните предмети:

1. музика и изобразително изкуство - за прогимназиалния етап;
2. информатика и информационни технологии.

(4) Извън случаите по ал. 1, 2 и 3 изпитите по чл. 25, ал. 1 се провеждат в писмена форма.

Чл. 29е. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.)

(1) Продължителността на изпитите по чл. 25, ал. 1, с изключение на изпитите за промяна на окончателна оценка, е:

1. за II - IV клас:

а) един астрономически час - за изпитите, които се провеждат в писмена форма, и за писмената част от изпитите по чл. 29д, ал. 2 и 3;

б) по преценка на училищната комисия по оценяването в зависимост от спецификата на учебния предмет, но не повече от 20 минути - за устната част от изпитите по чл. 29д, ал. 2;

в) един астрономически час - за изпитите, които се провеждат като практически изпитвания, и за практическата част от изпитите по чл. 29д, ал. 3;

2. за прогимназиалния етап:

а) два астрономически часа - за изпитите, които се провеждат в писмена форма, и за писмената част от изпитите по чл. 29д, ал. 2 и 3;

б) по преценка на училищната комисия по оценяването в зависимост от спецификата на учебния предмет, но не повече от 30 минути - за устната част от изпитите по чл. 29д, ал. 2;

в) три астрономически часа - за изпитите, които се провеждат като практически изпитвания, и за практическата част от изпитите по чл. 29д, ал. 3;

3. за гимназиалния етап:

а) три астрономически часа - за изпитите, които се провеждат в писмена форма, и за писмената част от изпитите по чл. 29д, ал. 2 и 3;

б) по преценка на училищната комисия по оценяването в зависимост от спецификата на учебния предмет, но не повече от 30 минути - за устната част от изпитите по чл. 29д, ал. 2;

в) по преценка на училищната комисия по оценяването в зависимост от спецификата на учебния предмет, но не повече от пет астрономически часа - за изпитите, които се провеждат като практически изпитвания, и за практическата част от изпитите по чл. 29д, ал. 3.

Чл. 29ж. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.)

(1) Изпитите за промяна на окончателна оценка се провеждат като практически изпитвания по учебните предмети:

1. физическо възпитание и спорт;

2. учебна, лабораторна и по производствена практика - за професионалната подготовка;

3. техническо чертане и други учебни предмети от професионалната подготовка, по които текущите изпитвания са практически.

(2) Изпитите за промяна на окончателна оценка се провеждат в две части - писмена и практическа, по учебните предмети:

1. музика;

2. изобразително изкуство;

3. информатика;

4. информационни технологии.

(3) Извън случаите по ал. 1 и 2 изпитите за промяна на окончателна оценка се провеждат в писмена форма.

(4) Продължителността на изпитите за промяна на окончателна оценка е:

1. пет астрономически часа - за изпитите, които се провеждат в писмена форма, и за писмената част от изпитите по ал. 2;

2. по решение на училищната комисия по оценяването в зависимост от спецификата на учебния предмет, но не повече от шест астрономически часа - за изпитите, които се провеждат като практически изпитвания, и за практическата част от изпитите по ал. 2.

Чл. 29з. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.)
(1) Крайната оценка от изпитите по чл. 25, ал. 1 се формира като средноаритметична от оценките на членовете на училищната комисия по оценяването с точност до:

1. единица - за изпитите по чл. 25, ал. 1, т. 1, 3 и 4 и по чл. 27, ал. 1, т. 1 и 2;

2. 0,01 - за изпитите за промяна на окончателна оценка.

(2) Крайната оценка от изпитите, които се провеждат в две части, е средноаритметична от оценките, поставени за всяка част, с точност, която се определя по реда на ал. 1.

(3) Крайната оценка от изпитите, които се провеждат в две части, е слаб 2, когато някоя от оценките по отделните части е слаб 2. В тези случаи поправителният изпит се полага и в двете части.

Чл. 30. (Отм. - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.)

Глава трета

(Отм. - ДВ, бр. 46 от 2004 г.).

ОРГАНИЗАЦИЯ И ОЦЕНЯВАНЕ НА ДЪРЖАВНИТЕ ЗРЕЛОСТНИ ИЗПИТИ

Чл. 31. (Отм. - ДВ, бр. 46 от 2004 г.).

Чл. 32. (Отм. - ДВ, бр. 46 от 2004 г.).

Чл. 33. (Отм. - ДВ, бр. 46 от 2004 г.).

Чл. 34. (Отм. - ДВ, бр. 46 от 2004 г.).

Чл. 35. (Отм. - ДВ, бр. 46 от 2004 г.).

Чл. 36. (Отм. - ДВ, бр. 46 от 2004 г.).

Чл. 37. (Отм. - ДВ, бр. 46 от 2004 г.).

Чл. 38. (Отм. - ДВ, бр. 46 от 2004 г.).

Чл. 39. (Отм. - ДВ, бр. 46 от 2004 г.).

Глава четвърта

ОРГАНИЗАЦИЯ И ОЦЕНЯВАНЕ НА ИЗПИТИТЕ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ ПРИ ЗАВЪРШВАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ И ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ

Раздел I

Държавни изпити за придобиване на степен на професионална квалификация в професионалното образование

Чл. 40. (1) Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация по този раздел се полагат от лицата, обучавани по програмите по чл. 10, ал. 3, т. 3 от Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО).

(2) Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация са:

1. изпит по теория на професията и специалността;

2. изпит по практика на професията и специалността.

Чл. 41. (1) Държавните изпити за придобиване втора степен на професионална квалификация се полагат след успешно завършен XII клас.

(2) Държавните изпити за придобиване трета степен на професионална квалификация се полагат след успешно завършен XIII клас, а за професиите

от област на образование "Изкуства", които се изучават в училищата по изкуствата - след успешно завършен XII клас.

Чл. 42. (1) Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация се провеждат по националните изпитни програми по чл. 36 ЗПОО.

(2) В националните изпитни програми са определени изпитните теми и критериите за оценяване на държавните изпити.

Чл. 43. (Доп. - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) (1) Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация се провеждат в три сесии:

1. (доп. - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) през юни и/или юли;

2. през септември;

3. през януари.

(2) Обучаваните, които желаят да положат държавни изпити, подават заявление.

(3) Обучаваните могат да се явяват на неограничен брой изпитни сесии до успешното полагане на държавните изпити.

Чл. 43а. (Нов - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) (1) Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация се провеждат в училището, в което е проведено обучението, а когато училището е закрито или преобразувано - в училище, определено от началника на съответния РИО.

(2) За организиране и провеждане на изпитите по чл. 40, ал. 2 директорът на училището издава заповеди.

(3) Най-късно три работни дни преди датата за провеждане на изпита директорът обявява на общодостъпно място в училището датата, мястото и началния час на всеки изпит, както и срока и мястото за оповестяване на резултатите.

Чл. 44. (1) (Отм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.)

(2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Подготовката, организирането и провеждането на държавните изпити се извършват от:

1. комисия по допускане до изпитите;

2. комисия по подготовка и организиране на изпитите;

3. комисия от квестори за изпита по теория;

4. комисия за оценяване на изпита по теория;

5. комисия за провеждане и оценяване на изпита по практика;

6. комисия за придобиване на професионална квалификация.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Съставът на комисиите по ал. 2 за всеки изпит и срокът за изпълнение на задълженията им се определят със заповед на директора на училището.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Комисията по ал. 2, т. 1:

1. взема решение за допускане до държавни изпити за съответната сесия;

2. изготвя списъци на допуснатите и недопуснатите до държавни изпити и ги оповестява на общодостъпно място в училището.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Комисията по ал. 2, т. 2:

1. взема решение за мястото на провеждане на изпита;

2. определя работното място на всеки ученик;
3. осигурява необходимата документация за работата на квесторите по време на провеждане на изпита.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Комисията по ал. 2, т. 3 се определя за всяка професия и специалност, по която ще се полага държавен изпит, като в състава ѝ се включват лица, които не са специалисти по съответната професионална подготовка.

(7) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Комисиите по ал. 2, т. 4 и 5 се определят за всяка професия и специалност, по която ще се полага държавен изпит, в съответствие с чл. 35 ЗПОО.

(8) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) В състава на комисията по ал. 2, т. 6 се включват председателите на комисиите по ал. 2, т. 4 и 5.

(9) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Комисиите по ал. 2, т. 1 и т. 3 - 6 оформят решенията си в протоколи съгласно държавното образователно изискване за документите за системата на народната просвета.

Чл. 45. (Доп. - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Държавният изпит по теория е писмена разработка по изпитна тема или тест върху учебното съдържание от задължителната професионална подготовка и е с продължителност до четири астрономически часа.

(2) Обучаваните за една и съща професия и специалност в училището полагат държавния изпит по ал. 1 по една и съща изпитна тема.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Изпитните билети се подготвят от комисията по оценяване на изпита по теория в съответствие с националната изпитна програма по професията и специалността.

(4) Във всички училища държавният изпит по ал. 1 за всички професии и специалности се провежда на една и съща дата.

(5) Датите за провеждане на държавния изпит по ал. 1 и сроковете за подаване на заявленията по чл. 43, ал. 2 за всяка сесия се определят в началото на учебната година от министъра на образованието, младежта и науката, а за училищата по изкуствата - от министъра на културата.

Чл. 46. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Оценяването на писмените работи се извършва от комисията по оценяване на изпита по теория в съответствие с критериите, определени в националната изпитна програма.

(2) Всеки член на комисията оценява писмената работа, като вписва оценката си в индивидуален протокол.

(3) За всяка писмена работа се изготвя рецензия.

(4) Оценката от държавния изпит по теория за всяка писмена работа се формира като средноаритметична от индивидуалните оценки на членовете на комисията с точност до 0,01.

(5) Рецензията и оценката по чл. 46, ал. 4 се вписват от комисията върху писмената работа.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Оценката от държавния изпит по теория е крайна. Когато получената оценка е слаб 2, обучаваният може да се яви отново на държавния изпит.

(7) За резултатите от изпита комисията съставя протокол.

(8) Обучаваните могат да се запознаят с рецензията по ал. 3 за писмената си работа.

Чл. 47. (Изм. - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) (1) Държавният изпит по практика е изпълнение на практическо задание.

(2) Държавният изпит по практика е с продължителност не повече от три дни и не повече от шест астрономически часа дневно.

(3) (Изм., изцяло - ДВ, бр. 73 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г.) Всеки, който полага държавния изпит по ал. 1, получава индивидуално или групово практическо задание, в което се формулират критерии за оценяване в съответствие с утвърдените такива в националните изпитни програми за придобиване степен на професионална квалификация.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Практическите задания се изготвят от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика.

(5) Датите за провеждане на държавните изпити по практика и сроковете за подаване на заявленията по чл. 43, ал. 2 за всяка сесия се определят в началото на учебната година от директора на училището.

(6) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика наблюдава изпълнението на практическото задание и може да се намеси само в случаите на очевидна грешка, която води до злополука, изхабяване на материали и повреда на техниката и инструментите.

Чл. 48. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Изпълнението на практическото задание се оценява от комисията за провеждане и оценяване на изпита по практика в съответствие с критериите, определени в националната изпитна програма.

(2) Всеки член на комисията оценява изпълнението на практическото задание, като вписва оценката си в индивидуален протокол.

(3) Оценката от държавния изпит по практика за всяко практическо задание се формира като средноаритметична, от индивидуалните оценки на членовете на комисията с точност до 0,01.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2005 г., в сила от учебната 2005 - 2006 г.) Оценката от държавния изпит по практика е крайна. Когато получената оценка е слаб 2, обучаваният може да се яви отново на държавния изпит.

(5) За резултатите от изпита комисията съставя протокол.

(6) Обучаваните могат да се запознаят с резултатите от оценяването на практическото си задание.

Раздел II

Изпити за придобиване на професионална квалификация в професионалното обучение

Чл. 49. (1) Изпитите за придобиване на професионална квалификация в професионалното обучение са:

1. държавни изпити за придобиване на степен на професионална квалификация;

2. изпити за придобиване на професионална квалификация.

(2) Изпитите по ал. 1 могат да се полагат в неограничен брой изпитни сесии до успешното полагане на държавните изпити.

Чл. 50. (1) Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация се полагат от:

1. обучаваните по програмите по чл. 10, ал. 3, т. 1 ЗПОО - за придобиване на първа степен на професионална квалификация;

2. обучаваните по програмите по чл. 10, ал. 3, т. 2 ЗПОО - за придобиване на втора степен на професионална квалификация;

3. лицата, навършили 16 години, обучавани по програмите по чл. 12, т. 4 ЗПОО - за придобиване четвърта степен на професионална квалификация;

4. лицата, навършили 16 години, обучавани по чл. 12, т. 6 ЗПОО - за придобиване на първа, втора и трета степен на професионална квалификация.

(2) Изпитите за придобиване на професионална квалификация се полагат от:

1. обучаваните по програмите по чл. 10, ал. 3, т. 5 ЗПОО;

2. лицата, навършили 16 години, обучавани по програмите по чл. 12, т. 6 ЗПОО - за актуализиране или разширяване на придобита професионална квалификация.

Чл. 51. (1) Държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация са:

1. изпит по теория на професията и специалността;

2. изпит по практика на професията и специалността.

(2) Изпитите за придобиване на професионална квалификация са:

1. по теория;

2. по практика.

(3) Продължителността на изпитите по ал. 1, т. 1 е до четири астрономически часа и се определя с националните изпитни програми.

Чл. 52. (1) Учениците, обучавани за придобиване на степен на професионална квалификация в училищата, полагат изпитите по чл. 51, ал. 1 в сесиите по чл. 43, ал. 1.

(2) За неуредените в този раздел отношения, свързани с провеждането на изпитите по чл. 51, ал. 1 за учениците, обучавани за придобиване на степен на професионална квалификация в училищата, се прилагат съответно разпоредбите на раздел I от тази глава.

Чл. 53. (1) Подготовката, организацията и провеждането на изпитите по чл. 51, ал. 1 за лицата, навършили 16 години, обучавани за придобиване на степен на професионална квалификация в квалификационен курс, се осъществява от обучаващата институция.

(2) Сесиите за полагане на изпитите по ал. 1 от лицата, навършили 16 години, обучавани за придобиване на степен на професионална квалификация в квалификационен курс, се определят от обучаващата институция, като първата от тях е не по-късно от 15 дни след приключване на обучението.

(3) Оценяването при изпитите по ал. 1 се извършва от комисиите по чл. 35 ЗПОО.

(4) За неуредените в този раздел отношения, свързани с провеждането на изпитите по ал. 1, се прилагат съответно разпоредбите на раздел I от тази глава.

Чл. 54. (1) Организацията и съдържанието на изпитите по чл. 51, ал. 2 се определят от обучаващата институция след съгласуване с представителите на работодателите и на работниците.

(2) Комисиите за провеждане на изпитите се определят съгласно чл. 35 ЗПОО.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Когато професионалната подготовка се осъществява чрез обучение по модули, за оценяването се прилагат съответно разпоредбите на тази наредба.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. (1) Учениците, постъпили в IX клас през учебната 1999 - 2000 г., в това число постъпилите през учебната 1998 - 1999 г. в клас с интензивно изучаване на чужд език с прием след VII клас на профилирани гимназии, профилирани и професионални паралелки в гимназии и в средни общообразователни училища и с прием след VII клас в професионални гимназии, техникуми и училища по изкуствата, които завършват успешно XII клас през учебната 2002/2003 г., имат право по свое желание да положат държавните зрелостни изпити по чл. 31, ал. 2.

(2) Организацията и оценяването на изпитите по ал. 1 се извършва по реда на глава трета.

(3) Учениците по ал. 1 подават заявленията по чл. 34, ал. 3 за сесията през май - юни в срок до 22 април 2003 г.

§ 3. До утвърждаване на националните изпитни програми по чл. 36 ЗПОО изпитните теми и критериите за оценяване на държавните изпити за придобиване на степен на професионална квалификация в професионалното обучение се определят от обучаващата институция.

§ 4. (1) Учениците по § 7а и 7б от преходните и заключителните разпоредби на ЗПОО полагат изпитите по § 7а, ал. 3 и по § 7б, ал. 2 от същия закон по реда, действащ до приемане на тази наредба.

(2) Лицата по § 7в от преходните и заключителните разпоредби на ЗПОО полагат изпитите по § 7в, ал. 2 от същия закон по досега действащия ред.

§ 5. Министърът на образованието, младежта и науката дава указания по прилагането на тази наредба.

§ 6. Тази наредба се издава на основание чл. 16, т. 5 във връзка с чл. 17, т. 4 от Закона за народната просвета (обн., ДВ, бр. 86 от 1991 г.; изм., бр. 90 от 1996 г.; изм. и доп., бр. 36 от 1998 г.; доп., бр. 124 от 1998 г.; изм., бр. 153 от 1998 г., бр. 67 от 1999 г., бр. 68 от 1999 г.; изм. и доп., бр. 90 от 2002 г., бр. 95 от 2002 г., бр. 29 от 2003 г.) и отменя Държавните образователни изисквания за оценяване на държавните зрелостни изпити (необн.).

§ 7. Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник" с изключение на раздел III от глава втора, който влиза в сила от учебната 2003/2004 г.

Заключителна разпоредба към Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2003 г. за документите за системата на народната просвета, (ДВ, бр. 70 от 09.09.2011 г.)

§ 11. В чл. 28, ал. 6 от Наредба № 3 от 2003 г. за системата за оценяване (обн., ДВ, бр. 37 от 2003 г.; попр., бр. 48 от 2003 г.; изм., бр. 46 от 2004 г., бр. 65 от 2005 г., бр. 70 от 2008 г., бр. 11 и 73 от 2009 г.) думите „12 клас" се заменят с „последния клас на прогимназиалния етап и от последния клас на гимназиалния етап".